

7.000.-TL'yi aşan ücret ödemelerinin tevsik zorunluluğu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-67854564-105[1741-8711]-77938
Tarih	09.02.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-67854564-105[1741-8711]-77938

09.02.2023

Konu : 7.000.-TL'yi aşan ücret ödemelerinin tevsik zorunluluğu hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formlarının incelenmesinden, 8.506,80 TL olan asgari ücret net tutarının 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan, mükelleflerin muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğu kapsamındaki 7.000 TL'lik tevsik zorunluluğu tutarını aştığı, "Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığı ile Ödenmesine Dair Yönetmelik"e göre çalışan sayısı 5 kişiyi aşan işyerlerinde maaşların bankadan

ödendiği belirtilerek, asgari ücret net tutarının tevsik zorunluluğunu aşması nedeniyle işyerlerinde çalışan kişi sayısına bakılmaksızın maaş ödemelerinin bankadan ödenmesinin zorunlu olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşünün istenildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- "*İspat Edici Kağıtlar*" başlıklı 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, "*Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*",

- 238 nci maddesinde, "*İşverenler her ay ödedikleri ücretler için (Ücret bordrosu) tutmaya mecburdurlar. Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf olan ücretlerle diğer ücret üzerinden vergiye tabi hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri için bordro tutulmaz...*"

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, 213 sayılı Kanunun Hazine ve Maliye Bakanlığının vergilendirme, bilgi toplama, belge düzenini sağlama gibi konularda mevcut düzenlemelere ek olarak günün ekonomik, mali ve teknolojik gelişmelerine paralel olarak yapılabilecek düzenlemeler konusunda genel anlamda yetkili kılındığı bir madde mahiyetinde olan mükerrer 257 nci maddesinde de, mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirleme hususlarında Bakanlığımıza yetki verilmiştir.

Bu yetkiye dayanılarak, tahsilat ve ödemelerin aracı finansal kurumlar (19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan banka, 29/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.) tarafından düzenlenen belgelerle (dekont, hesap bildirim cetveli, alındı gibi) tevsiki uygulamasının usul ve esasları 1/1/2016 tarihinden itibaren, 469, 479, 480 ve 540 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile değişik 459 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

Bu bağlamda, tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamına; Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccarların, serbest meslek erbabının, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarların, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin ve vergiden muaf esnafın, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki (mezkûr Genel Tebliğin "4.1. Kapsam ve Tutar" bölümüne 480 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile eklenen üçüncü paragrafı kapsamındaki araç kiralamalarında söz konusu limitle sınırlı kalınmaksızın) her türlü tahsilat ve ödemeleri girmekte olup,

aynı Tebliğin (4.2) bölümünde belirlenen tahsilat ve ödemeler ise tevsik zorunluluğu dışında tutulmuştur.

Söz konusu Tebliğin "4.1. Kapsam ve Tutar" bölümünde, "Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur.

Bu kapsamda örneğin;

- Her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,
- Avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilat ve ödemelerin,
- İşletmelerin kendi ortakları ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle yaptığı her türlü tahsilat ve ödemelerin

belirlenen haddi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.

Tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan araç kiralama faaliyeti ile uğraşanların vermiş oldukları motorlu kara taşıtı ve motorlu kara aracı (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğine göre tescile yetkili kuruluşlarca kayıt ve tescil edilmesi zorunlu olmayan taşıt ve araçlar hariç) kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin ise yukarıda belirtilen hadle sınırlı kalınmaksızın, aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur." açıklamaları yer almaktadır.

Öte yandan, 18/11/2008 tarihli ve 27058 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 1/1/2009 tarihinde yürürlüğe giren "Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığı İle Ödenmesine Dair Yönetmeliğin";

- 1 inci maddesinde, "Bu Yönetmeliğin amacı; işçinin, gazetecinin ve gemi adamının; ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her türlü istihkakının bankalar aracılığıyla ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.",

- 2 nci maddesinde, "(1) Bu Yönetmelik, 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanunu, 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tenzimi Hakkında Kanun, 20/4/1967 tarihli ve 854 sayılı Deniz İş Kanunu ile 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalıştırılan işçi, gazeteci ve gemi adamının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her türlü istihkakını kapsar.

(2) 29/6/2004 tarihli ve 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu kapsamında tesis güvenlik belgesine sahip işyerleri ile 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu

kapsamında bulunan gizlilik dereceli tesislerde çalıştırılanlara ve 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerde belirtilen görevleri yerine getirmekle görevlendirilenlere yapılacak ödemeler, bankalar aracılığıyla yapılması zorunluluğundan istisnadır.",

- 3 üncü maddesinin (e) fıkrasında, "e) Ödeme: Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her türlü istihkak ödemelerini,

...

ifade eder.

...",

- 5 inci maddesinde, "Borçlar Kanununa tabi olarak işçi çalıştıran iş sahiplerince, işçinin sözleşmede gösterilen veya adet olan ya da kendisinin bağlı bulunduğu genel vekâletname ile belirlenen her türlü ödemelerden öncelikle kanunî kesintiler yapıldıktan sonra işçiye net olarak ödenecek bakiye tutarının bankalar aracılığıyla ödenmesi hususunda iş sahiplerine zorunluluk getirilip getirilmemesi ve bu zorunluluğun kapsamı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.",

- 6 ncı maddesinde, "5953 sayılı Kanuna tabi olarak Türkiye genelinde en az beş gazeteci çalıştıran işverenler, çalıştırdıkları gazeteciye o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler.",

- 7 nci maddesinde, "Gazeteci çalıştıran işverenler, aynı zamanda 5953 sayılı Kanun hükümleri dışında kalan ve İş Kanununda "işçi" tanımına giren kimseleri çalıştırmaları hâlinde, çalıştırılan gazeteci sayısı ile işçi sayısı toplamının en az beş olması durumunda, çalıştırdıkları gazeteci ve işçiye o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler.",

- 8 inci maddesinde, "Deniz İş Kanununa tabi olarak Türkiye genelinde en az beş gemi adamı çalıştıran işverenler veya işveren vekilleri, çalıştırdıkları gemi adamına, o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler.",

- 10 uncu maddesinde, "İşyerleri ve işletmelerinde İş Kanunu hükümlerinin uygulandığı işverenler ile üçüncü kişiler, Türkiye genelinde çalıştırdıkları işçi sayısının en az beş olması halinde, çalıştırdıkları işçiye o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler.",

- 11 inci maddesinde, "Bu Yönetmelik kapsamında banka aracılığıyla ödeme yapması gereken işverenler, işveren vekilleri veya üçüncü kişiler, işyerlerinin bulunduğu mahalde banka şubesi bulunmaması ya da

Çalışanlara banka aracılığıyla ödeme yapılmasına imkân bulunmaması hâlinde demeler, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü şubeleri aracılığıyla yapılır."

- 12 nci maddesinde, "*Bu Yönetmelik kapsamındaki işveren, işveren vekili ve nc kişiler tarafından yine bu Yönetmelikte belirtilen kişilere bankalar aracılığıyla yapılan her türlü ödemelerde ödemelerin niteliği, hesabın açıklamasında belirtilir."*

- 13 nc maddesinde, "*(1) Bu Yönetmelikte belirtilen işverenleri veya işveren vekillerini veyahut nc kişileri, yapacakları ödemeleri bankalar nezdinde açılacak hesaplara brüt olarak yatırmaları hususunda zorunlu tutmaya çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık mşterekeken yetkilidir."*

- 18 inci maddesinde, "*Bu Yönetmelik hükümlerini, çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, Maliye Bakanı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan birlikte yürütür."*

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca anılan Yönetmelikte, yönetmelik kapsamında zorunlu tutulduğu halde çalışanların ücretlerini bankalar aracılığıyla ödemeyenlere ilgili birimler tarafından idari para cezası kesileceği hükümleri de bulunmaktadır.

Buna göre; bahse konu Yönetmelikle belirlenen çalışan sayısı ile sınırlı olmaksızın, çalışanlara o ay içinde yapılan her türlü ödemenin (cret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her türlü istihkak ödemeleri) kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarının 7.000 TL'yi aşması halinde söz konusu demelerin 459 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve ödemelerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu zelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu zelge geçersizdir.

(***) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

